

BERICHTEN 28

SYMPOSIUMVERSLAG NVSST 2023

Op vrijdag 10 maart 2023 organiseerde de Nederlandse Vereniging voor Stem-, Spraak- en Taalpathologie (NVSST) haar jaarlijkse hybride symposium in het Nieuwe Instituut in Rotterdam. Het thema van het symposium was: *Hardnekkige spraakstoornissen bij kinderen: een multidisciplinair en interactief symposium*. Het symposium was interactief opgezet: naast individuele presentaties waren er duo-presentaties en discussie-gesprekken van sprekers met de aanwezigen over discipline-overstijgende onderwerpen.

Na het opening en het welkom door NVSST voorzitter **Marie-Christine Franken**, begon het programma met de presentatie van **Jet de Gier** (KNO-arts/foniater) en **Sandra Bos** (Logopedist): *Open of gesloten nasaliteit?*. In deze presentatie werd het bij het Erasmus ingestelde vrijdagmiddagspreekuur voor kinderen met onbegrepen nasaliteit besproken. Aan bod kwamen de achtergrond en redenen van het spreekuur, de verschillende verwijzers naar het spreekuur, voorbeelden van verwijzreden en hulpvragen. Daarnaast werd aan de hand van een case study de details gepresenteerd van het logopedisch onderzoek (met name het optreden en oorzaken van velopharyngeale insufficiëntie en bijbehorende spraakmerken) en het KNO-onderzoek, als onderdeel van het spreekuur.

De tweede presentatie werd gegeven door **Rico Rinkel** (KNO-arts/foniater en Logopedist), met als onderwerp *Het tongriempje en de articulatie: feit of fictie*. Rinkel besprak de zin en onzin van het klieven van het tongriempje bij articulatieproblemen. Zijn stelling was dat het tongriempje slechts een marginale rol speelt bij afwijkingen aan articulatie, en dat dus geen indicatie voor het tongriemklieven is. Bij een te lang of te ver doorgegroeid tongriempje kunnen er problemen ontstaan bij borstvoeding - dit zou een acceptabele indicatie kunnen zijn. Bij articulatieproblemen is het van belang verder onderzoek te doen naar de gehele spraak-taalontwikkeling. Het is hierbij ook van belang om met ouders verdere mogelijke oorzaken te bespreken, en consensus te verkrijgen in de uiteindelijke beslissing. Functionele oorzaken zoals het niet (ver genoeg) kunnen uitsteken van de tong kan ook een indicatie voor het tongriemklieven zijn. Ter afsluiting werd het diagnosticeren en behandeling van het hidden tongue-tie fenomeen besproken, waarbij ook hier terughoudendheid in interventie werd geadviseerd.

Sanne Diepeveen (Orthopedagoog en Logopedist) en **Leenke van Haften** (Spraa-Taalpatholoog en Logopedist) presenteerden in *Procesdiagnostiek bij spraakstoornissen, hoe doe je dat?* de laatste resultaten van het gebruik van het Computer Articulatie Instrument (CAI). In deze lezing werden principes van procesdiagnostiek bij spraakontwikkelingsstoornissen besproken. Bij traditionele diagnostiek is er veel variatie in het gebruikte testinstrumentarium en wordt door logopedisten veel verschillende diagnoselabels gebruikt. Het CAI is ontworpen om diagnose te ondersteunen vanuit de analyse van onderliggende spraakprocessen. Tijdens de lezing werd de toepassing en rol van het CAI uitgelegd, samen met de interpretatie van het CAI analyse- en resultatenrapport, met daaruit voortvloeiend aanknopingspunten voor behandeling. Het gebruik van de CAI in procesdiagnostiek werd gedemonstreerd aan de hand van een profiel van een kind met een spraakontwikkelingsstoornis.

Martina de Groot (Spraa-Taalpatholoog en Logopedist) gaf de presentatie *Behandeling van een complexe spraakstoornis: meer dan toepassen van behandelmethod(e)s*. In de presentatie werd de werkwijze van de fonopoli (onderdeel van het Spraa & Taal Ambulatorium gericht op kinderen met fonologische stoornissen) bij Kentalis besproken. De werkwijze werd geïllustreerd aan de hand van een casus. Hierbij werd de resultaten van het multidisciplinaire onderzoek weergegeven, het bijbehorende ICF schema besproken, en de behandeldoelen en -methodes geformuleerd. Besproken methodes omvatten oefeningen gericht op zelfcontrole tijdens spraakproductie en het Interactie Communicatie Beeldcoach programma voor ouder-kind interactie.

De afsluitende presentatie werd gegeven door **Martijn Toll** (Klinisch fysicus / audioloog) en **Ben Maassen** (Neuropsycholoog): *Auditieve waarneming in klinisch onderzoek en revalidatie van spraakstoornissen, een kwestie van aandacht?*. Als eerste werd de basisfunctie van het oor en het principe van horen besproken, gevolgd door een bespreking van verschillende gehoortesten. Daarna werd de rol van auditieve verwerking in de spraakontwikkeling en bij spraak-taalstoornissen besproken. Al vanuit de brabbelfase hoort en verwerkt de baby het akoestische resultaat, waarbij neurologische connecties tussen articulatiebewegingen en het auditieve resultaat gevormd worden. Tijdens de (spraa)ontwikkeling en groei van spraakorganen moeten deze connecties continue aangepast worden. De vorming van deze verbindingen kan bemoeilijkt zijn bij kinderen met spraak- en taalstoornissen. Resultaten van experimenten met categorische perceptie laten bijvoorbeeld zien dat kinderen met spraak- en taalstoornissen minder goed zijn in het categoriseren van spraakklanken. Daarnaast heeft een grote groep kinderen met spraakstoornissen ook bredere spraakperceptieproblemen, en daarvan met name problemen met de aandacht voor eigen spraak. Dit alles is evidentie voor de bi-directionele relatie tussen spraakperceptie en -productie. Deze bevindingen hebben consequenties voor diagnose en behandeling van spraakstoornissen.

Frits van Brenk

Departement Talen, Literatuur en Communicatie & Institute for Language Sciences, Universiteit Utrecht